

1. Горенко Л.І. Модернізація вищої освіти в Україні та Європі як геополітична стратегія XXI століття // Збірник матеріалів Міжнародної конференції «70 років України в ЮНЕСКО: освіта, наука, культура» (30 квітня 2024 року, м.Київ, Інститут культурології НАМ України). Київ: ІК НАМ України, 2024. С. 59–64.

2. Горенко Л.І. Онтологія соціальних комунікацій. Соціальні комунікації та мистецтвознавство в аспекті сучасних цивілізаційних концепцій: колективна монографія; наук. ред.: Чебанова О. Є. У 2-х томах. Київ: КиМУ, 2021. Т. 1. С. 129–155.

3. Давидовський К.Ю. Сучасне мистецтво та музично-педагогічна думка в Україні: перспективи взаємодії // Проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців мистецьких дисциплін: Матеріали Всеукраїнської відкритої науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті А.Ф.Кречківського (7–9 квітня 2011 року, м.Суми). Суми: Вінніченко М.Д., 2011. – С.54–55.

4. Олексюк О. М. Динаміка типів наукової раціональності в розвитку мистецької педагогіки // Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі: науковий журнал / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; редкол.: Олексюк О.М. (наук. ред.), Хоружа Л. Л. (заст. наук. ред.), Бондаренко Л. А. (відп. секр.). Київ: Київ. ун-т Б. Грінченка, 2016. – № 1 – С. 3–8.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Горінчой Р. С.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
radiongorinthoy@gmail.com*

Актуальність методологічних підходів до реалізації цілей сталого розвитку на уроках технологій полягає в необхідності підвищення якості технологічної освіти відповідно до четвертої цілі сталого розвитку, проголошеної Генеральною Асамблеєю ООН. Враховуючи специфіку розвитку України, реалізація цієї цілі передбачає пошук нових форм і методів організації навчального процесу, які б сприяли ефективній інтеграції прогресивних технологій у навчання [2]. Сучасний освітній процес повинен враховувати тенденції розвитку молоді, вдосконалювати та збагачувати освітні методи, спрямовані на здобуття учнями знань і навичок, що необхідні для підтримки сталого розвитку. Особлива увага приділяється підготовці молоді з навичками, які є затребуваними на ринку праці, зокрема для працевлаштування, гідної роботи та підприємницької діяльності, що відповідає глобальним і національним викликам у сфері сталого розвитку.

Метою статті є розгляд методологічних підходів до реалізації цілей сталого розвитку на уроках технологій та обґрунтування ефективних форм і методів навчального процесу.

Методика й організація дослідження базувалася на аналізі наукових джерел, нормативних документів та сучасних педагогічних практик, що стосуються впровадження цілей сталого розвитку у технологічну освіту.

Результати дослідження. В умовах сучасних викликів, високий рівень технологічної освіти, ініціативності та творчих здібностей є однією з ключових вимог до підготовки учнів [3]. Нові стандарти технологічної освіти передбачають формування базових знань у таких сферах, як проектування, основи графічної грамотності, технології виготовлення виробів, оцінювання і презентація результатів, декоративно-ужиткове мистецтво, сучасна техніка і технології, а також самозарадність у побуті. Проектно-технологічна діяльність інтегрує різні види сучасної діяльності людини – від формування творчого задуму до реалізації готового продукту. Виготовлення виробу охоплює комплексну творчу діяльність, яка включає розробку конструкції, технології

виготовлення та практичну роботу над виробом. Така діяльність вимагає пошуку необхідної інформації про прототипи й аналоги, а також набутих знань і навичок для його проектування та виготовлення. Цей процес розглядається як обґрунтована і спланована творча навчально-трудова діяльність, яка передбачає обґрунтування, планування, розроблення, виготовлення й реалізацію проектів у рамках технологічної освіти.

Методологічні підходи до реалізації цілей сталого розвитку на уроках технологій спрямовані на формування системи творчо-інтелектуальних і предметно-перетворювальних знань та вмінь у учнів. Проектна технологія, як ключовий інструмент цих підходів, поєднує дослідницькі, пошукові та творчі методи, прийоми та засоби, що стимулюють інтерес до вирішення проблем. Її суть полягає у практичному застосуванні знань, здобутих через проектну діяльність, що дозволяє вирішувати низку завдань і продемонструвати практичну цінність набутого досвіду. Базові знання з проектування охоплюють такі аспекти, як мета і завдання проекту, етапи проектно-технологічної діяльності, критерії якості проекту, історія розвитку об'єктів проектування, стилі в дизайні, інтелектуальна власність, художнє конструювання, використання систем автоматизованого проектування, екологічні аспекти проектів, винахідництво та підприємництво. Особлива увага приділяється формуванню технологічних компетентностей, які включають науковий світогляд, здатність пояснювати природні процеси на основі наукових знань, розуміння впливу людської діяльності на довкілля та відповідальність за її наслідки.

Отже, сучасна технологічна освіта в Україні повинна забезпечувати учням можливість оволодіти технологічною культурою, розвивати здатність до творчої проектно-діяльності та перетворювальної діяльності в різних сферах виробництва і послуг. Це сприяє формуванню готовності до реалізації поставлених завдань протягом життя, що є ключовим для досягнення цілей сталого розвитку.

Методологічні підходи до реалізації цілей сталого розвитку на уроках технологій полягають у використанні інтегрованих, міждисциплінарних та практико-орієнтованих методів навчання, які сприяють формуванню у учнів комплексних знань і навичок, необхідних для досягнення сталого розвитку [1]. Основним підходом є проектне навчання, яке стимулює учнів до активної участі у вирішенні актуальних проблем сталого розвитку, таких як раціональне використання ресурсів, екологічна безпека та енергоефективність. Проектна діяльність інтегрує технологічні, екологічні, економічні та соціальні аспекти, що дозволяє учням усвідомити значення сталого розвитку на практиці. Методологічний підхід також передбачає використання проблемно-орієнтованого навчання, де учні стикаються з реальними викликами, пов'язаними зі сталим розвитком, і розробляють рішення через практичні проекти.

Серед конкретних методів, що реалізують цілі сталого розвитку, є:

1. Інтеграція екологічної грамотності – учні вивчають вплив технологій на довкілля, досліджують способи зменшення шкідливого впливу через впровадження екологічно чистих технологій.

2. Розробка проектів на основі відновлюваних ресурсів – вивчення учнями технологій, що базуються на енергії вітру, сонця, води тощо, та проектування екологічно стійких виробничих процесів.

3. Використання сучасних технологій і програмного забезпечення – застосування систем автоматизованого проектування (CAD) і симуляційних моделей, що дозволяють створювати ефективні та екологічно збалансовані технологічні рішення.

4. Інтеграція економічних знань – учні розробляють проекти з урахуванням економічної доцільності та соціальної відповідальності, вивчаючи способи досягнення економічно вигідних і водночас екологічно безпечних рішень.

5. Групова робота та колективне прийняття рішень – формування у школярів умінь взаємодіяти у команді, шукати компроміси та спільно вирішувати завдання з

урахуванням інтересів сталого розвитку.

Ці методологічні підходи дозволяють учням розуміти важливість сталого розвитку та застосовувати набуті знання у реальних життєвих ситуаціях, забезпечуючи комплексну підготовку до професійної діяльності, орієнтованої на збереження ресурсів і захист довкілля.

Висновки. Отже, методологічні підходи до реалізації цілей сталого розвитку на уроках технологій є важливим інструментом формування у учнів комплексних знань і навичок, необхідних для вирішення сучасних екологічних, економічних та соціальних викликів. Проектне навчання, інтеграція екологічної грамотності, використання сучасних технологій та акцент на практичну діяльність допомагають учням розуміти й застосовувати принципи сталого розвитку у реальному житті. Таким чином, ці підходи сприяють не лише оволодінню технологічними компетенціями, а й формуванню відповідального ставлення до навколишнього середовища та сталого розвитку загалом.

Література:

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

2. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольский, Є. М. Безсонов, Г. В. Непейна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.

3. Сучасні тенденції сталого розвитку: теорія, методологія, практика: колективна монографія / за заг. ред. д. е. н., проф. Т. В. Полозової. Харків: ХНУРЕ, 2022. 347 с.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Гриценко Л. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Актуальність впровадження принципів сталого розвитку у стратегії підвищення якості вищої педагогічної освіти обумовлена необхідністю реагувати на глобальні виклики, такі як екологічні проблеми, соціальна нерівність, технологічний розвиток та криза цінностей. Сучасна освіта повинна забезпечувати підготовку педагогів, здатних впроваджувати інноваційні підходи, що відповідають цілям сталого розвитку – 2030, ухваленим ООН. Це передбачає інтеграцію екологічних, соціальних і економічних аспектів у навчальні програми, розвиток гнучких форм навчання та підготовку до нових професійних викликів.

Вища педагогічна освіта має стати лідером у підготовці професіоналів, здатних адаптуватися до швидко мінливого світу, застосовувати нові технології та вирішувати важливі соціальні й екологічні проблеми. У співпраці з бізнесом і державними установами заклади освіти повинні розробляти стратегії для підвищення кваліфікації та перекваліфікації, враховуючи потреби ринку праці. Інтеграція принципів сталого розвитку дозволить створити освіту, що відповідає викликам сучасності та сприяє гармонійному розвитку суспільства.

Метою статті є дослідження впровадження принципів сталого розвитку у стратегії підвищення якості вищої педагогічної освіти.

Методика й організація дослідження ґрунтувалася на застосуванні теоретичних методів аналізу, синтезу та узагальнення наукових джерел, що стосуються впровадження принципів сталого розвитку у вищу освіту.

Результати дослідження. У вересні 2015 року на Саміті зі сталого розвитку ООН було ухвалено глобальний план дій "Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030